

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/83855,Wodziczko-Adam.html>
2022-09-30, 22:25

Wodziczko Adam

WODZICZKO Adam (8 VIII 1897, Słotwin, Tarnowskie – 1 VIII 1948, Poznań), botanik, działacz ochrony przyrody. Syn Feliksa, inżyniera kolejowego, i Ludmiły z domu Spis.

Uczył się w gimnazjach w Sanoku, Krakowie i Jaśle, w 1906–10 ukończył studia na UJ w Krakowie (pod kierunkiem M. Raciborskiego, E. Godlewskiego, E. Janczewskiego), podczas nich należał do organizacji „Eleuzis”. Następnie pracował w Katedrze Anatomii i Fizjologii Roślin UJ jako demonstrator, potem asystent. W 1916 uzyskał doktorat na podstawie rozprawy *O pewnej reakcji chemicznej żywych komórek śródskórni*. Zmobilizowany do wojska austriackiego służył jako bakteriolog (1916–18).

Od 1920 był profesorem adiunktem w Akad. Rolniczej w Bydgoszczy i zastępcą profesora na UJ, gdzie w 1921 habilitował się na podstawie rozprawy *Badania nad rozmieszczeniem fermentów utleniających u roślin*. Nominowany w 1922 na profesora nadzwyczajnego UJ, objął kierownictwo Zakładu Botaniki Ogólnej Uniw. Poznańskiego i pozostał na tym stanowisku do końca życia, od 1936 jako profesor zwyczajny. Od 1923 wykładał ochronę przyrody, w 1925 został członkiem zarządu Państwowej Rady Ochrony Przyrody. Był autorem artykułów *Ochrona roślin* i *Ochrona przyrody w szkole* w pracy zbiorowej *Skarby przyrody i ich ochrona* pod redakcją W. Szafera (Warszawa 1932). Opublikował też m.in. *Zieleń miast z punktu widzenia ochrony przyrody* (1930), *Fizjotaktyka – nowa gałąź wiedzy o stosunku człowieka do przyrody* (1934), *Pojednanie z przyrodą* (1935), *Planowanie kraju drogą do utrzymania równowagi w przyrodzie* (1937), *O uwzględnienie ochrony przyrody w programie studiów pedagogicznych przy uniwersytetach* (1939). Zabiegał o utworzenie Parku Narodowego w Puszczykowie i Ludwikowie k. Poznania. Propagował teorię nowoczesnej ochrony przyrody, fizjotaktykę, kształtującą się

w latach 20. i 30., mającą charakter holistyczny, obejmującą problematykę biocenoz naturalnych i sztucznych, środowiska nieożywionego i stosunku człowieka do natury (działalność planowa, zgodna z prawami natury).

Wysiedlony w 1939 z Poznania, czasy okupacji przeżył w Krakowie, od 1940 ucząc w szkole handlowej, następnie melioracyjnej, uczestnicząc w tajnym nauczaniu na Uniw. Ziem Zachodnich. W III 1945 wrócił do Poznania i wznowił działalność Seminarium Biocenotyki i Ochrony Przyrody, w 1946 stworzył Zakład Ochrony Przyrody i Uprawy Krajobrazu UAM. W 1947 uczestniczył w Konferencji Ochrony Przyrody w Brunen. Był członkiem Polskiego Tow. Botanicznego, Polskiego Tow. Przyrodników im. Kopernika, poznańskiego TPN.

W pracy naukowej W. podejmował problematykę fizjologii roślin, genezy polodowcowych lasów polskich, fizjografii Pomorza i Wielkopolski, teorii ochrony przyrody (którą uważał za powinność naukowca). Wieloletnie wędrówki zaowocowały publikacjami, m.in.: *Stanowiska brzozy niskiej [Betula humilis] w Wielkopolsce i ich ochrona* (1925), *Projekt rezerwatu jeziora Mochel w Kamieniu Pomorskim* (1936), *Z zagadnień filozofii ochrony przyrody* (1948), *Pojęcie krajobrazu w geobiologii* (1948), był współautorem publikacji *Pomniki i zabytki przyrody Wielkopolski* (1938), *Wielkopolska stepowieje* (1947). Zakładał Koła Ligi Ochrony Przyrody. Po II wojnie światowej projektował parki narodowe: Woliński i Kaszubski (ob. Słowiński).

SBP (A. Dzieczkowski).

A. Dzieczkowski: *Adam Wodziczko, Twórca nauki o ochronie przyrody. W 50-lecie fizjotaktyki*, [w:] *Studia z dziejów ochrony przyrody w Polsce*, red. J. Babicz, W. Grębecka, Z. Wójcik, Wrocław-Warszawa-Kraków 1985; W. Grębecka: *Poglądy Adama Wodziczki na tle nauki o ochronie przyrody czasów międzywojennych*, KHNT 1991, nr 2; *Idee, praca naukowa i działalność Adama Wodziczki, 1887-1948* (sesja poświęcona 40-leciu śmierci A. Wodziczki), Poznań 1988; H. Szafran: *W dwudziestą rocznicę śmierci Adama Wodziczki*, „Kronika Miasta Poznania” 1968; Z. Wójcik: *Propozycja*

problemowego ustawienia prac wybranych [A.W.], rkps
(materiały na sesję poświęconą 40-leciu śmierci A. Wodziczki,
Poznań 1988); Archiwum PAN – OP sygn. P. III – 7.

Wanda Grębecka

[Poprzedni](#)
[Następny](#)